

HORVÁTORSZÁG

Sesvečan Emma lesz a kórógyi magyar általános iskola igazgatója

A kórógyi iskola élére új igazgató kerül, erről az iskolaszék december 28-án döntött. A horvát oktatási minisztérium jóváhagyása után február 9-től Sesvečan Emma vezeti Vukovár-Szerém megye egyetlen magyar nyelvű tanintézményét. A tanintézményt 20 évig vezető Kell Rózsika egy évvel ezelőtt ment nyugdíjba. Sesvečan Emma megbízatása február 9-én kezdődik. A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen végzett matematika tanári-informatika – könyvtár szakon végzett tanár tizenegy éve dolgozik az oktatásban, és folyamatosan figyelemmel kísérte az oktatási rendszer működését, érez magában annyi kitartást és motiváltságot, hogy új feladatkörben is kipróbálja magát, ezért jelentkezett a kórógyi iskola vezetésére kiírt pályázatra. „Fontosnak tartom a hagyományok és az identitástudat megőrzését, továbbadását...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Magyar kultúra napi műsor online

A csúzai Jókai Mór Kultúregyesület színjátszó körét és gyermektáncsoportját „mozgósította” a magyar kultúra napja alkalmából. A fiatal csoporttagok közel negyedórás kisfilmet készítettek, melyben Kölcsey Ferenc életét és munkásságát, valamint a Himnusz keletkezésének körülményeit ismertetik. Pinkert Anna tamburán játszott a film végén pedig a táncsoport tagjai el is szavalták nemzeti imánkat. A videót a Jókai Mór Kultúregyesület Facebook-oldalán osztotta meg. Kováts Zsuzsannától, az egyesület vezetőjétől megtudtuk, több mint 1300 emberhez eljutott a videó és több mint háromszázan fejezték ki tetszésüket a közösségi hálón...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Kettős jubileumi Liszt fesztivál

A Liszt Fesztivál a kettős jubileumi esztendőben 22 koncertet tervez Burgenland Ausztriához kerülésének 100. évfordulója valamint Liszt Ferenc 210. születésnapja tiszteletére. A fesztivál két igazgatója, Eduard és Johannes Kutrowatz bízik abban, hogy az idei program a koronavírus-járvány ellenére is megvalósítható lesz. [...] Gonda Gábor, a doborjáni Liszt-ház vezetője a fesztivál programjáról...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

A salzburgi Brumi magyar ovi is online működik

A Salzburgban és környékén élő magyarok számára már három éve van arra lehetőség, hogy az óvodás korosztályú gyermekek is ismerkedhessenek magyar dalokkal, versekkel. Az óvodai foglalkozások megtartása a lezárások idején, bizony komoly kihívásokat jelentett a 2018 őszen útjára indult Salzburgi Brumi Ovi két vezetőjének, Taskovics Juditnak és Mühlmann Zsuzsinak is...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Keresik az idei év magyar diaszpóra könyvét

A magyar kultúra napja alkalmából a Salzburgi Magyar Egyesület MAGYARUL OLVASOK! címmel az egész országra kiterjedő mozgalmat hirdetett, melynek keretein belül keresik az Ausztriában élő magyarok ez évi kedvenc gyermek és felnőtt könyvét. Az egyesület az elmúlt évben indította el a Salzburgi Magyar Minikönyvtárat. A „Magyarul olvasok” mozgalom most a könyvtár kínálatából készített egy-egy könyvlistát, öt különböző korosztály számára. Kotolácsi Mikóczy Ilona a Salzburgi Magyar Egyesület vezetője a felhívásról...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Népszámlálási vita és vélemények: a Statisztikai Hivatal törölné a második nemzetiséget

A Szlovák Statisztikai Hivatal törölné a népszámlálási ívből a nemzetiségre vonatkozó második kérdést. A lépés ellen tiltakozik a kisebbségi kormánybiztos, de a kulturális államtitkár is, a roma szervezetek pedig petíciót indítottak a két nemzetiség bejelölhetőségének megtartása érdekében. [...] A két hét múlva kezdődő népszámlálás kapcsán kibontakozó, művileg felfűjt, utolsó utáni pillanatban kirobbant vitára gondolok természetesen, ahol egyeseknek azzal van gondjuk, hogy újabban nemcsak egy, hanem

akár két nemzetiséget is bejelölhetnénk a népszámlálási íveken. A témát a semmiből előhúzó politikusok pedig képmutatóként viselkednek: a társadalmi vitát hiányolják, miközben ők maguk nem vitáznak – egyszerűen megtiltják a több nemzetiség bevallásának lehetőségét. Volt egy világos, több hónapos egyeztetéssel készült módszertan, ami több szabadságot adott, ezt sikerült pár héttel a népszámlálás előtt megtorpedózni. [...] Zuzana Kumanová, a kulturális minisztérium államtitkára felhívta a figyelmet, hogy Szlovákiában 13 nemzeti kisebbség él, és mindegyik képviselteti magát a kisebbségi bizottságban. Hozzátette: a bizottság több évig tárgyalta a népszámlálás kérdését, és a második nemzetiségre vonatkozó kérdés beszúrásával végül mindenki egyetértett. Úgy véli, nem lenne korrekt a nemzeti kisebbségekkel szemben az utolsó pillanatban módosítani a népszámlálási íveket. [...] Gyurgyík László, az MTA külső köztestületének tagja, és a Fórum Intézet szociológus-demográfus kutatója lapunknak a nem válaszolók számát 50–70 ezer közöttire becsülte 2011-ben. Szerinte 2021-ben ennél várhatóan nagyobb számban lesznek a nem válaszolók. Egyszerűen szólva: az összlakosságra vonatkozó adatok akkor is 100%-ot tesznek ki, ha nem vesz részt az eseményen mindenki, magyar válaszadó viszont „csak” annyi lesz, ahány ténylegesen magyarnak vallja magát...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 > teljes cikk 4 >](#)

Lefújták a Szímőhöz tartozó Gúgon a magyar feliratot

Bób János, Szímő polgármestere elmondta, a községhez tartozó Gúg településen néhány napja fújták le a betűket az egyik helységnévtáblán, és ma reggelre a másik táblán is megrongálták a magyar feliratot a vandálok...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Nemrég indult a Mirjam rádió

Jelenleg a MIRJAM RÁDIÓ az egyetlen szlovákiai rádió, amely napi 24 órában sugároz magyar nyelvű műsort. Adásuk Komárom, Érsekújvár, Rozsnyó és Telkibánya vételkörzetében, valamint interneten keresztül is hallható. Kacz Gábor programigazgató portálunknak elmondta, napi szinten foglalkoznak a magyar kisebbséget érintő kérdésekkel, ezen túl műsoraik nagy része regionális jellegű – ezzel is megszólítva a helyi, gyakran a szórványokban élő közösségeket. „Kiemelt feladatunknak tekintjük a kisebbségi kultúra megőrzését és minél szélesebb körű megismertetését” – húzta alá. [...] A rádió decemberben indult az említett pályázatok egyikén, hogy támogatást szerezzen a fenti célok megvalósításához, s ezzel is szolgálhassa a felvidéki magyarság ügyét” – számolt be Kacz Gábor...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Megmentenék az osgyáni kastélyt

Több mint egy évvel a pusztító tűzvész után megkezdték az osgyáni kastély tetőszerkezetének a felújítását. Az épület egyik szárnyát mostanra sikerült is befedni, így esély mutatkozik a további állagromlás elkerülésére. [...] Eredetileg a kastély bejárati oldala felől kezdték volna a tető felújítását, de ott már annyira lepusztult a falak felső része, hogy inkább a legjobb statikai állapotban lévő észak-nyugati szárnynak és az ahhoz tartozó kis toronynak fogtak hozzá. Itt is szükség volt azonban egy új betonkoszorúra, amely elbírja az új fémzsindelyes tető tartószerkezetét. [...] Az osgyáni kastély fénykorában könyvtár és képtár is működött itt. A 17. században itt született Korponayné Géczy Julianna, akiről Jókai Mór a lőcsei fehér asszony alakját mintázta ismert regényében. [...] A birtokot a kastéllyal együtt 1926-ban államosították, a két világháború között az Orsolya-rendi apácák lakták. 1944-ben éppen a kastély fölött ásták be magukat a németek, így az épületet komoly belövések érték, a berendezés, a bútorok többsége megsemmisült...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Riport: Helytörténet, kultúra és tájismeret a hetényi iskolában

Több mint 12 éve folyik rendszeres és gyakorlatilag egyre bővülő értékfeltáró munka a hetényi Tarczy Lajos Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolában. Az intézmény mindezerért idén Örökségszerleget kapott a Budapesten működő Falvak Kultúrájáért Alapítványtól. A helyszínen néztük meg az elvégzett munkát. [...] Czibor Angelika igazgató a 2008-as évet jelöli meg egyértelmű kezdetként, amikor is ki kellett választaniuk az iskolaprogramok fő irányvonalát: „Akkor gondoltunk arra, hogy a regionális nevelés lenne az, amire igazából szükségük lenne itt, egy kis községben a szülőknek, gyerekeknek, s magának a falunak is.” Első nekifutásra az ötödik évfolyamban indítottak egy tantárgyat ilyen elnevezéssel, ám Rancsó Andrea tapasztalata az volt, hogy ez önmagában nem volt járható út: „Felfedeztük viszont, hogy vannak benne tantárgyközi elemek. Ha népdalokkal foglalkozunk, akkor az miért kerüljön külön tantárgyba, miért nem zeneórán oktatjuk? Rájöttünk tehát, hogy felesleges egy órát »elbitangolnunk«, sokkal jobb volna a meglevő tantárgyakba beépíteni, amelyeken összárszámát tekintve 30%-os mozgástere van a pedagógusnak. Úgy osztja be az anyagot, ahogy akarja, hozzárákhat, kivehet belőle. Mindehhez szinte magától értetődően járultak hozzá az iskola névadójához, a hetényi születésű és a 19. században élt Tarczy Lajoshoz kapcsolódó, korábban indult helytörténeti kutatások is...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Húszéves a Limes-Anavum Regionális Kulturális Társulás

A felvidéki magyarság civil életében a Csemadok az egyetlen, amely megélt hetven évet. Az egyéb civil szervezetek létrehozására csupán 1989 után volt lehetőség. Országszerte nagy lelkesedéssel, pályázati pénzek által indultak be, működtek évekig. [...] 2001 januárban, Párkányban is megalakult egy regionális jellegű civil szerveződés a Limes-Anavum Regionális Kulturális Társulás.

Ennek apropóját az adta, hogy néprajzi, turisztikai, földrajzi és kulturális téren igen gazdag az Érsekújvári járás ezen része, így lehetne valamit többet is tenni, mint táncolni és dalolni, amit a Csevadok maximálisan felvállalt fesztiválok, versenyek formájában. [...] 2002-től konferencia sorozatot indítottak: 2003-ban egy konferencia sorozatot már Párkányban folytatták, ahol a téma a Párkányi csata volt. S ekkor fogalmazódott meg egy Memorandum, melyben belefoglalták egy emlékmű létrehozását a csata emlékére. Ezzel az emlékművel beindult egy lengyel – magyar élő kapcsolat varsóiakkal, a pozsonyi lengyel nagykövetség, a budapesti lengyel múzeum képviselőivel...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A Pázmaneum Boldog Batthyány-Strattmann László-emlékévet hirdet a Felvidéken

Pázmaneum Polgári Társulás azzal a céllal alakult, hogy tagjai az alapvető emberi értékek és a nemzeti identitás megerősítését fogják szolgálni a keresztény erkölcs szellemében. Dr. Karaffa János, a társulás elnöke portálunknak elmondta, hogy mindazt, amit programjaikba beiktattak, folytatni kívánják, mihelyt a korlátozások feloldása megengedi. Az év elején az Esterházy János Zarándokközponttal és a Felvidéki Mária Mirjam Rádióval közösen meghirdette az Esterházy János-emlékévet, a mártír gróf születésének 120. évfordulója tiszteletére. [...] „Immár 18 éve lesz, hogy 2003-ban új boldoggal gyarapodott a magyar szentek és boldogok népes tábora. Dr. Batthyány-Strattmann Lászlót, a szentéletű orvost és családapát állította elének követendő példának az Anyaszentegyház. 90 évvel ezelőtt, 1931. január 22-én tért haza az Örökkévalóságba. Boldog Batthyány László személyét a legtöbben Köpcsénnyel (Ausztria, Burgeland tartomány), vagy Körmenddel (Magyarország, Vas megye) kötik össze, kevesen ismerik a Felvidékhez, a csallóközi Felbárhoz fűződő kapcsolatát...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Zábrady Károly alkotásai az ipolysági középületeken

Idén tavasszal emlékezünk Zábrady Károly grafikus, festőművész születésének kilencvenedik évfordulójára. A Honton született képzőművész több szállal is kötődik Ipolysághoz, többek között az Ipoly menti kisváros egyes középületein a mai napig is láthatóak az alkotásai. A sors fintorának köszönhetően, oly sok felvidéki közösséghez hasonlóan, a front átvonulását és a szovjet hadsereg „felszabadító” hadműveletét követő hontalanság időszakában Ipolyságon is szüneteltették a magyar nyelvű oktatást. Így az 1950/51-es tanévben a helyi szlovák gimnázium maturánsa lett. Az ötvenes évek közepén a pozsonyi Képzőművészeti Főiskola növendéke volt. [...] Sokoldalú képzőművész volt. Leginkább olaj- és pasztellképeket festett. Az expresszív kifejezőmód volt rá jellemző. Alkotásai között különleges helyet foglalnak el a középületeken elhelyezett homlokzati díszítések, mozaikok, kerámiaemblémák. Ipolyság két oktatási intézményének falán is megtalálhatóak az általa alkotott és tervezett mozaikok. A Szondy György Gimnáziumnak is otthont adó négyemeletes panelépület homlokzatán egy szocialista realista életkép jelenik meg...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Nóvum az ukrán érettségien

Az idei év újítása, hogy külön ukrán nyelvből, illetve ukrán nyelv és irodalomból is lehet külső független tesztelést (ZNO) írni. A 2021-ben végző diákok választhatnak, melyik tesztfüzetet töltik ki. Érdemes meggondolni a döntést, ugyanis nem biztos, hogy a kizárólag nyelvi feladatokat tartalmazó füzet könnyebb, illetve az irodalmi rész nélküli teszttel nem lehet akármelyik szakra felvételt nyerni. Az Ukrán Oktatásminőségi Értékelő Központ honlapján található információk szerint az ukrán nyelv és irodalom ZNO megoldására 210 perc áll a tanulók rendelkezésére, az ukrán nyelv tesztre 150. Utóbbi 39 tesztkérdésből áll, illetve egy kifejtős válaszból (fogalmazás írása). A nyelv és irodalom vizsga 67 feladatból tevődik össze...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Politikum: Grezsát nem, de az általa hozott oltóanyag-adományt beengedték Ukrajnába

Az ukrán hatóságok elfogadták Magyarországtól azt az újabb 23 millió forint értékű veszteség elleni vakcinaadományt, amelyet a segélyezést szervező Grezsa István miniszteri biztos személyesen szeretett volna átadni csütörtökön Csapon az ukrán partnereknek, akik azonban megtiltották számára, hogy belépjen Ukrajnába, és még a nevét is elhallgatták az eseményről kiadott hivatalos közleményben...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#)

Interjú: Kulin Zoltán, a TV21 Ungvár televízió igazgatója

A TV21 Ungvár televízió napi 12 órában sugároz magyar, illetve ukrán nyelvű műsorokat. A csatorna egy régóta tátongó őröltöt be azáltal, hogy a szórakoztatás mellett a magyarságot érintő társadalmi problémákra is reagál. A TV21 Ungvár igazgatójával, Kulin Zoltánnal felidéztek a kezdeteket, és beszélünk a tv-csatorna működéséről, az elmúlt időszak fejlesztéseiről és nehézségeiről, illetve az idei tervekről. A televízió 2018 májusában alakult abban a székházban, amelyet ugyanabban az évben, februárban kétszer is megtámadtak. [...] A KMKSZ 2018 elején megvásárolta a TRK-Danio kisvállalat részvényeinek a felét, ami arra jogosította fel, hogy a napi 24 órából 12 órát a saját elvárásai szerint sugározzon. [...] Az ukrán törvények értelmében a regionális stúdióknak,

amilyenek mi is minősülünk, az ukrán médiahatóság (Nacrada) szerint legkevesebb 75%-ban kell államnyelven sugározniuk. Ez azt jelenti, hogy a fennmaradt 25%-ban sugározhatunk csak magyar nyelven. Mivel a csatorna egyik tulajdonosa kizárólag ukrán nyelvű műsorokat sugároz, a mi esetünkben a fennmaradó 12 órát lebontva ez 6-6 óra magyar és ukrán adást jelent. Átlagosan napi 1,5-2 órás saját műsorunk van. [...] Idén márciusban egy tudományos-ismeretterjesztő magazin is indul Nyíri-Iváncsik Kata felügyelete alatt, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola szakembereinek bevonásával. A tartalmi részeket már egyeztetettük, most pedig az arcukat kidolgozása van folyamatban...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Interjú: Puskár Árpád polgármester, a szürtei kistérség helyzete

A Szürtei Kistérségi Tanács az elmúlt év novemberében alakult meg a tizenkét falut egyesítve. Az ukrán média országos botrányt kavart abból, hogy az alakuló ülésen a képviselők az ukrán mellett elénekelték a magyar himnuszt is. Büntetőeljárást kezdeményeztek az önkormányzat tanácsának képviselői és a polgármester ellen hazaárulás és szeparatizmus vádjával. A himnuszügy hivatalosan még mindig nincs lezárva. [...] ...a vesztes polgármesterjelölt lánya vette videóra a telefonjával, ahogy az ukrán után elénekeltük a magyar himnuszt is. Szürtében évtizedek óta így kezdünk minden tanácsülést. A vesztesek mindenbe kapaszkodnak. Hiába számoltatták újra a szavazatokat, nem jártak jobban. A végén belekötöttek a magyar himnuszbba. A videót közzétették a Facebookon, majd megjelentek nálunk az újságírók és a televíziós stábok. Engem és a képviselőket is kihallgattak az ügyben Ukrajna Biztonsági Szolgálatának (SZBU) munkatársai, elmondtuk nekik is, hogy ezzel törvényt nem sértettünk, ehhez jogot biztosít számunkra az Alkotmány. Végül megkértek minket, hogy ne legyünk olyan huncutok, mostantól ne énekeljük a magyar himnuszt. Azóta volt már három tanács-ülésünk, mindegyiken jelen volt a szolgálat munkatársa, aki meggyőződhetett arról, hogy a tanácsülés kezdetén és a végén is elhangzott az ukrán himnusz...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#)

Interjú: Pallagi Marianna, a Pro Cultura Subcarpathica szervezet igazgatója

Idén lesz tíz éve, hogy a Pro Cultura Subcarpathica (PCS) megalakult a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola bázisán. Már a civil szervezet neve is magába foglalja, miért hivatott dolgozni: a magyar kultúráért, hagyományaink megőrzéséért Kárpátalján. [...] Évente akár 200 rendezvényt is szerveznek, tevékenységük szerteágazó. [...] 2013-ban, amikor először készültünk a huszti fesztiválra, sokan óva intettek minket a helyiek nemzeti öntudata miatt. [...] De másutt se volt soha semmilyen atrocitásunk – legyen szó Ungvárról, Szerednyéről –, mindenhol pozitív volt a fogadtatás. Persze az is igaz, törekszünk is rá, hogy elhárítsunk minden támadási felületet, például a nagyfesztiválok esetében figyelünk a kétnyelvűségre, a kézműves sátrakon és a szórólapokon is kétnyelvű feliratok szerepelnek. Mindig adunk lehetőséget a helyi vagy a környékbeli ukrán, ruszin népzenei együttesek bemutatkozására is. Mi a kultúra segítségével próbálunk meg hidat építeni a nemzeti kisebbségek és a többségi lakosok között...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Közös mobilitási tervről egyeztettek kárpátaljai és magyarországi szakemberek Ungváron

A határmenti régiók, azon belül a szállítmányozási folyosók, a vasúti és légi összeköttetés fejlesztésének szinkronizálásáról egyeztettek Ungváron a MOBI – Korszerű határok infrastruktúra – sikeres Kárpátok régió online konferencia keretében, amit Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szakemberek tartottak. A konferencián első sorban az együttműködési lehetőségekről és hatékony összeköttetés kiépítéséről volt szó...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#)

Könyvajánló: Múlt tükrében elmerengve...

Megjelent Zubánics László, az MTA külső köztestületének tagjának: Múlt tükrében elmerengve... Északkelet-Magyarország mindennapjai a XVI–XVIII. század fordulóján című kötete az Intermix Kiadó gondozásában. [...] A kötet a publikálatlan levéltári okmányok (Magyar Országos Levéltár és Kárpátaljai Területi Állami Levéltár), illetve a már napvilágot látott, de a nagyközönség számára ismeretlen dokumentumok újraközlésével a mindennapi élet keretébe illeszti be és hozza közelebb az olvasóhoz a négy vármegye lakóit, történelmüket, viszontagságaikat és örömeiket...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Rendhagyó magyar kultúra nap és díjátadás

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) csütörtökön tartotta ünnepi megemlékezését a magyar kultúra napja alkalmából. A megemlékezésre és koszorúzási ünnepségre a beregszászi Kölcsey Ferenc emléktáblánál került sor, ahol a megjelenteket Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntötte. Ezt az egységes magyar kultúrát együtt birtokoljuk és ápoljuk – kezdte köszöntőjét Szilágyi Mátyás. [...] Kárpátalján nagy hangsúlyt fektetnek a tehetséggondozásra. A fejlődés nyilvánvaló, hisz a kárpátaljai fiatalok számos tanulmányi versenyt nyernek meg. A rendezvény legünnepélyesebb pillanataiban átadták a díjakat, kitüntetések: a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia okleveleit, illetve az Együtt Nívódíját. [...] Az Anyanyelvi Konferencia oklevelében részesült többek között Molnár D. Erzsébet, a II. Rákóczi Ferenc

Kárpátaljai Magyar Főiskola Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont vezetője, az MTA külső köztestületnek tagja [...] A KMMI-oklevét vehette át dr. Zékány Krisztina nyelvész, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán-Magyar Oktatási-Tudományos Intézet Magyar Filológiai Tanszék vezetője, az MTA külső köztestületének tagja...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Bíró Andor életműve, több évtized távlatából

Bíró Andornak a Határőr Agrárcég-Kolhozban végzett tevékenységéről, a kárpátaljai magyar kultúra megőrzése érdekében tett lépéseiről számtalan írás született. Szülőfalujában, a Tiszapéterfalvával összenőtt Tivadarfalván egy évtizeddel ezelőtt még nem volt olyan ember, aki ne hallott volna róla. [...] Az 1978-ban megnyitott skanzenet is Bíró Andor hozta létre, ami a Tiszahát magyar népi kultúráját hivatott bemutatni. A szabadtéri múzeum a mai napig igen látogatott. [...] Önerőből építtette a környék iskoláit, óvodáit, művelődési házait, gyárait, megalakította a Tisza Dal- és Táncegyüttest, egyedülálló vidámparkkal gazdagította a települést. Virágzott, fejlődött és lüktetett Tiszahát. Kezdeményezésére állították vissza és avatták fel 1989 nyarán a kuruc szabadságharc jelképét a Tiszaháton...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

A Kisebbségi Jogvédő Intézet: Tavaly 33 peres eljárásban nyújtott segítséget

A Kisebbségi Jogvédő Intézet tavaly 33 peres eljárásban nyújtott segítséget. Erdélyben 20, Vajdaságban 9, Kárpátalján és Felvidéken pedig 1 esetben – hangzott el a civil szervezet online sajtótájékoztatóján. A sajtótájékoztatón vajdasági példaként a VaMaDiSz magyar nyelvű felvételre vonatkozó pereit említették meg az újvidéki Jogtudományi Karral szemben. A jogász emlékeztetett arra, hogy a VaMaDiSz több ízben is megnyerte a pereket, de az egyetem illetékesei folyamatosan újabbnál újabb kibúvókat találnak...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

A Magyar Kultúra Napja délvidéki központi ünnepe Palicson

Idén rendhagyó módon, a járványügyi előírásokat betartva Zenta helyett Palicson szervezték meg a Magyar Kultúra Napja délvidéki központi ünnepségét. Az eseményen számos kitüntetést is kiosztottak. Magyar Életfa díjat kapott Balázs György öntevékeny színjász, Berta Géza közösség-szervező, Németh Anna nyugalmazott képzőművészet szakos tanár és Szabó Szabados Ilona művelődésszervező, nyelvművelő, nyugalmazott magyar-német szakos tanár. [...] A példaértékű életpályák, pályáívek elismerésére alapított Plakett díjban részesítette többek között Németh Dezső szenttamási művelődés- és közösség-szervezőt, a népzene, azon belül a citerazene és a citeraegyüttesek fennmaradásában kifejtett több mint huszonöt éves tevékenységéért, a negyed évszázados Aranycitera főszervezőjét. Németh Dezső összegyűjtötte az általános és középiskolások vetélkedője történetével kapcsolatos dokumentumokat, és az idén sikerült könyv formájában is megjelentetnie az Aranycitera 25 évéről szóló monográfiát...” Forrás: Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Városnapi ünnepség Újvidéken

Huszdik alkalommal ünnepelte a Vajdasági Magyar Szövetség helyi szervezete Újvidék napját. Az ünnepséget vasárnap tartották az Újvidéki Színházban. [...] Második alkalommal osztották ki az Újvidéki Magyar Kiválósági Díjat három, kiemelkedő eredményeket felmutató fiatalnak. Idén három újvidéki fiatalnak adták át az Újvidéki Magyar Kiválósági Díjat. Németh Andrea a képzőművészet, Ivánovics Viktor a népzene, valamint Lahos Melody a szobrászat terén elért kiváló eredményeiért részesült elismerésben...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Megjelent Várady Tibor angol nyelvű kötete

Megjelent Várady Tibor akadémikus dokumentumpróza szövegeinek egy angol kötete is. A People in Spite of History című kötetet Magyarországon és Amerikában is kiadták. Az angol nyelvű kötet - ahogyan a korábbiak is - a saját családja, édesapja és nagyapja ügyvédi irathagyatékából született, ahol 1896-tól minden irat megmaradt. Várady Tibor: „Az utóbbi négy-öt évben már csak ezzel foglalkozom. Most jelenik meg az angol kötet, februárban kellene, hogy megjelenjen egy új, magyar kötet, amelyben szó lesz például egy evangélikus lelkésről, akinek az volt a bűne - '45-ben vádolták -, hogy népellenes mosolyt követett el. A könyv címe is népellenes mosoly...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Irodalmi Est Óbecsén

Szilágyi Edit a jogászat mellett újságírással is foglalkozott. Emellett a költészet és a prózaírás is közel áll a szívéhez. Az irodalmi est vendégeként hivatásáról, az újságírás és az írás iránti szeretetéről beszélt. [...] Egy állandó feladat a nyelv szépségének és

tisztaságának a megőrzése. Ezt először is egy szélesebb tudással lehet elérni, a tudást viszont olvasással, a szókincs növelésével. Semmiképpen rövidítésekkel, semmiképpen elbecézgetéssel, mert divatosá vált az, hogy a szavakat kiforgatjuk, hogy elfelejtjük azt a szép magyar szót, amit a könyvekben még megtalálunk, a való világban, az életben pedig már kezd egy kicsit kikopni...”
Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Amerikai segítséggel korszerűsítének a cernavodai erőművet

Jó kiindulópontot jelent elemzők szerint Romániának a Joe Biden vezette washingtoni adminisztrációval kialakítandó kapcsolatokban az a tény, hogy Románia az Amerikai Egyesült Államok segítségével tervezi korszerűsíteni a cernavodai atomerőmű egyes blokkját. Románia egyébként az Egyesült Államok segítségével tervezi megépíteni a cernavodai atomerőmű 3-as és a 4-es blokkját is. Az erről szóló kétoldalú kormányközi megállapodást októberben írták alá Washingtonban...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Nemzeti régiók: Szlovéniában is összegyűltek az aláírások, nyolcra nőtt a „kizöldült” országok száma

A nyolcadik tagállamban, Szlovéniában is összegyűltek a nemzeti régiók védelmében a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) által indított európai polgári kezdeményezéshez szükséges támogató aláírások – jelentette be hétfőre virradóra Facebook-oldalán az SZNT. A hetedik országot vasárnapra virradóra sikerült „kipipálni”, akkorra gyűlt össze a szükséges szavazatszám Spanyolországban, amivel elméletileg minden feltétel teljesült ahhoz, hogy a polgári kezdeményezés sikeres legyen. Izsák Balázs, az SZNT elnöke ugyanakkor vasárnap óvatosságra intett, közölte: a szervezőknek arra kell összpontosítaniuk, hogy további aláírásokat gyűjtsenek azokból az országokból, ahol éppen csak elérték a száz százalékot, és ahol a hatósági hitelesítés kockáztatja az alsó küszöb teljesítését...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

A bíróság szerint jogosan büntették meg Johannist

A bukaresti ítéletábra elutasította Klaus Johannis óvását és fenntartotta az Országos Diszkriminációellenes Tanács (CNCD) által az államfőre, a székelyföldi autonómiával kapcsolatban tett kijelentései miatt kiszabott ötezer lejes bírságot. [...] Április 29-én Klaus Iohannis a következő nyilatkozatot tette: "Jó napot kívánok, PSD! (ezt magyarul mondta az elnök - szerk. megj.) Hihetetlen, kedves románok, hogy mi zajlik Románia Parlamentjében. A PSD segített az RMDSZ-nek, hogy átmenjen a képviselőházon egy olyan törvény, amely széles körű autonómiát biztosít Székelyföldnek. Hihetetlen, hova jutottunk ezzel a PSD-vel...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Oktatási miniszter: már van 190 000 gyerek, aki nem tanult meg írni

Már van 190 000 gyerek, aki nem tanult meg írni – mutatott rá az online oktatás hátrányaira vasárnap esti televíziós nyilatkozatában Sorin Cîmpeanu oktatási miniszter, aki részleteket közölt egyúttal arról is, hogy ha újraindul a jelenléti oktatás, kik folytathatják a tanulást/tanítást az online térben. [...]Az iskolai félév végén úgy tűnik, jegyek hiányában sok diákot nem tudnak lezárni a pedagógusok, a becslések szerint országszerte 65 ezret, ugyanis rengeteg tanuló nem vett részt az online oktatásban. A korábbi gyakorlat szerint, ha egy tantárgyból heti egy óra volt, két minősítést kellett kapjon a diák, heti két óra esetén hármat, az oktatási minisztérium döntése értelmében jelenleg már két jegy is elég a lezáráshoz...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Veres Valér szociológus a társadalom elöregedésének okairól, következményeiről

Veres Valér szociológust, az MTA külső köztestületének tagját a jelenség okairól és várható következményeiről kérdeztük. A kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézetének igazgatója a Krónikának felvázolta, hogy egy országon belül a népességfogyás két fő okra vezethető vissza, és ezzel függ össze az elöregedés is, melynek következtében európai viszonylatban Románia a „legöregebb” államok kategóriájába sorolható. Az egyik – ami nálunk is igazán jelentős mértékű – a születések számának a csökkenése, amelyhez – bár nem olyan számottevően, de – a halandóság is hozzájárul. A születéscsökkenés Romániában az 1980-as évek közepétől fogva érzékelhető, a '90-es évek közepén csúcsosodott ki, azóta pedig alacsony mértékben ugyan, de stabil csökkenést mutat. A második meghatározó tényező, mely az ország elöregedését nagymértékben felgyorsította, az főként a fiatalokú felnőtt lakosság kivándorlására vezethető vissza. Romániában bizonyos tekintetben azonban még a dél-európai országoknál is rosszabb a helyzet, ugyanis itt a bevándorlás sem pótolja valamelyest az aktív népességet. Az országba bevándorlók száma ugyanis nem számottevő. [...] A munkaügyi minisztérium megkezdi a nyugdíjak újraszámolását, az elkövetkező másfél év leforgása alatt ötmillió juttatást értékelnek újra – jelentette be csütörtöki sajtótájékoztatóján Raluca Turcan tárcavezető...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Erdélystat: az erdélyi magyar elemi iskolások ötöde összevont osztályokban tanul

A magyar nyelvű képzésben az alacsony diáklétszám miatt sokkal gyakoribbak az összevont osztályok, mint országos szinten. A magyar elemi iskolások 21 százaléka, és az általános iskolások 9 százaléka részesül szimultán oktatásban. A jelenség a szörvány megyékben hangsúlyos. Fehér megyében a magyar elemi iskolások 61 százaléka, Beszterce-Naszód megyében 49, Hunyad és Arad megyében 36, Máramarosban 35, Temesben 33, Szebenben pedig 31 százaléka tanul összevont osztályokban. Az elemzésben feldolgozott hivatalos adatok szerint a 2019-2020-as tanévben Románia 929 iskolájában működött magyar tannyelvű osztály, ezekben mintegy 119 ezer diák tanult. A romániai iskolák 9,5 százalékában van magyar nyelvű képzés, a magyar nyelven tanulók aránya a közoktatásban 4,9 százalékos. A magyar nyelven tanuló diákok mintegy kétharmada (65,7 százalék) kizárólag magyar nyelvű iskolákba jár, a vegyes tannyelvű iskolákba járók aránya Szilágy, Beszterce-Naszód, Maros, Brassó és Szatmár megyékben magas. A kizárólag magyar iskolába járó diákok aránya Székelyföldön a legmagasabb (85 százalék), viszont a szörványrégiókban is jelentősnek tekinthető: Bánságban 77 százalék, Dél-Erdélyben 60 százalék, Észak-Erdélyben 57 százalék...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Kreatív pedagógusokkal beszélgettünk a román nyelv oktatásáról

Transindex kerekasztal csütörtök esti kiadása azt járta körül, hogy milyen módszereket érdemes követni ahhoz, hogy a magyar gyerekek megtanuljanak jól románul. Mint kiderült, az állami oktatásban dolgozóknak „zsonglörködniük” kell ahhoz, hogy a túlzásba vitt irodalomelmélet mellett a gyerekek beszédkészségét is tudják fejleszteni. Illetve hogy komoly gondok vannak a mentalitásunk körül: sokan egy nyűgnek érzik, hogy le kell érettségizni románból. [...] Cserei Gyöngyvér Kézdivásárhelyen tanít, és véletlenül látott egy jópofa, grafikákkal tűzdelt videót egy író kézről, egyébként nem nyelvoktatási témában, és arra gondolt: ezt alkalmazhatná a román tanításban is. [...] Kocsis Ildikó, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium volt román tanára 10 éves oktatási tapasztalattal a háta mögött, korábbi kollégáival valamint informatikusokkal együttműködve hozták létre az UMKA oktatási platformot...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

15 éves a ME.dok médiatudományi folyóirat

15 éves a ME.dok című média- és kommunikációtudományi folyóirat. A lap létrehozását 2006-ban kezdeményezték a Babeş–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) Hungarológiai Doktori Iskolájának hallgatói, azóta pedig megkapta a B-kategóriás besorolását, nemzetközi szinten is jegyzik, és még Barabási Albert-László, az MTA külső tagja is publikált benne. Cseke Péter alapító főszerkesztőt és Botházi Mária jelenlegi főszerkesztőt, az MTA külső köztestületének tagjait kérdeztük az elmúlt 15 évről. Botházi Mária egyetemi adjunktus, a lap mostani főszerkesztője így emlékszik vissza az alapításra: „akkori önmagukra visszagondolva azt mondanám, hogy a bennünk lévő kalandvágy és munkakedv vezérelt minket. Talán gyakori ez lapolapításkor – már ha nem kőkemény üzleti terv áll mögötte –, hogy ez a két dolog visz előre, és nem valamiféle magasztos eszme. Sőt némi iróniával azt is hozzátenném: a lapok alapítását gyakran sokkal inkább meg gondolatlanság, mint meg gondolás vezérli. [...] Cseke Péter szerint a pályázási lehetőségek bővülésével a kezdeti 90-ről 132-re nőtt a folyóirat oldalszáma, és volt olyan számuk is, amelyik 160 lapot töltött meg...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Részleges megoldás született a Várad folyóirat munkatársainak helyzetére

A Bihar megyei tanács csütörtök délutáni döntése értelmében mégis megmaradhat a Várad folyóirat és Biharország havilap szerkesztőségében a három magyar munkatárs, ugyanis megváltoztatták az alkalmazásukhoz szükséges feltételeket. A Bihar megyei képviselőtestület csütörtök délutáni ülésén módosította azt a december 15-ei határozatát, amelynek alapján január 21-én újabb két alkalmazottnak mondtak fel február 18-ai határidővel a Várad folyóirat szerkesztőségében, ahol ezek után már csak egyetlen munkatárs maradt. [...] A megyei képviselőtestület döntése értelmében Biharország havilap főszerkesztői és egyik szerkesztői állásának a feltételei módosultak, hogy a legutóbb elbocsátott két munkatárs maradhasson a szerkesztőség kötelékében. Bár a Bihar megyei tanács most kegyet gyakorolt és megszavazta, hogy a megyei könyvtár egyik részlegébe betagolt magyar szerkesztőségben megmaradhasson a három munkatárs, egyelőre nincs megoldva a lapok januári számainak előállítás és terjesztése. [...] Tiltakozik a MÚRE a Várad Kulturális folyóirat körüli elbocsátások miatt...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Riport: Öröm és gond is a két iskola vezetőségének

Elkezdődhetett a Bolyai Farkas Elméleti Líceum és a Marosvásárhelyi Református Kollégium főépületének a felújítása. A Református Egyházkerület megrendelésére 1909-re közadakozásból felépített szecessziós stílusú épületet Baumgarten Sándor budapesti műépítész tervei alapján Csiszár Lajos marosvásárhelyi építész vállalkozó kivitelezte. A száztíz év megtette a hatását, a díszes főépület homlokzatán is helyenként megbomlott a vakolat, a beázott mennyezetű díszteremről, a belső nyílászárókról és a csempekályháról nem is beszélve. Lévéen műemlék épületről szó, nagyon körülményes volt az engedélyek beszerzése, ezért csak 2021. január 25-től kezdődhetett a felújítás. Mint már többször is megírtuk, az Erdélyi Református Egyházkerület 2007-ben kapta vissza az épületegyüttest, de a város korábbi vezetősége által a tulajdonjoggal kapcsolatosan indított per elhúzódása miatt csak 2018-ban kezdődhetett meg a Sáros utcára néző, az internátusnak is helyet adó épülettömb felújítása, amelyet 2020 őszén adtak át. Az

1800-as évek elején épült és az ötvenes években kibővített épülettömb folyosójára, huzatos és sötét osztálytermeire, mellékhelyiségeire mára már rá sem lehet ismerni...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Kötetismertető: A magyar nyelv Romániában (Erdélyben)

Ezzel a címmel jelent meg 2020-ban a kolozsvári Erdélyi Múzeum-Egyesület és a budapesti Gondolat Kiadó gondozásában a magyar nyelv romániai, illetve erdélyi helyzetéről szóló igen becses tudományos, szociolingvisztikai munka. Szerzői: Péntek János nyelvész akadémikus (professor emeritus), az MTA külső köztestületének tagja, és Benő Attila nyelvész, tanszékvezető egyetemi tanár. A két professzor munkásságának ismeretében és a címlap láttán már lehetett sejteni, hogy a Trianon utáni Románia magyar nyelvi helyzetének, állapotának leírásáról van szó. Nagyító alá került az erdélyi és moldvai magyar (csángó) nyelvváltozat elemzése. A kötetek megjelenésének sorrendje: Ukrajna/Kárpátalja (1998), Szerbia/Vajdaság (1999), Szlovákia/Felvidék (2000), Ausztria/Őrvidék (2012), Horvátország (2014), Szlovénia (2016), Románia/Erdély (2020) Több – szaktekintélynek számító – nyelvész szerint a kétnyelvűségben élő magyarok nyelvhasználata ma már nem rosszabb a magyarországiakénál, csak egy kicsit másabb. A szerzők szociológiai kutatásokat, felméréseket is felhasználva tudományos pontossággal, nagyon részletesen írják le a nyelv vízszintes és függőleges tagolódása szerint anyanyelvünk romániai helyzetét, állapotát, és beszélnek feltételezhető jövőjéről. Nyolc fejezetre osztották a kötetet:...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Antitézis címmel jelenik meg új kötete Tamás Gáspár Miklósnak

Új kötete jelenik meg Tamás Gáspár Miklós filozófusnak, a Transindex/Plakátmagány kiemelt szerzőjének. Az új könyv Antitézis címmel lát napvilágot február elején a Kalligram kiadónál. A kötet a szerző „fordulata” után, eredetileg angol nyelven írt marxista politikafilozófiai elemzéseit tartalmazza, valamint két magyar nyelven írott, nagyszabású tanulmányt, amelyek egyike itt jelenik meg először. A többi szöveg gyűjteményes kötetek, szocialista folyóiratok vagy terjedelmesebb elemzéseket közlő internetes portálok számára készült esszé (kísérlet) és analízis. Az antikommunizmus a mai polgári társadalom kritikátlan önreflexiója: ez a társadalom anélkül öli meg magát, hogy legfontosabb világtörténelmi föladatát – az emberek közötti különbség érvényes és nem biopolitikai magyarázatát, s az ennek megfelelő praxis kidolgozását – teljesítette volna. Azt hiszi, a kommunizmussal küzd, pedig csak önmagával. A kommunizmus pedig megmarad – változatlanul – külsőnek és idegennek” - derül ki a kötet ismertetőjéből...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Ötezer lejes bírsága képviselőház kulturális bizottságának elnökének azért, ahogyan Jézusról írt a Facebookon

A Neamț megyei honatyát az Országos Diszkrimináció-ellenes Tanács (CNCD) büntette meg egy olyan bejegyzésért, amit egy éve tett közzé a közösségi oldalán. Mint rövid indoklásukban írták, a kifejezések, amiket használt, pl. „pótmama”, „kamaszkorú anya”, „anélkül, hogy a szülei szeretkeztek volna”, „furcsa családból származott”, nevetségessé teszik a keresztény vallási dogmákat. Rámutatnak: ezekre az elemekre, a Megváltó születésének csodájára alapszik a keresztény hit. „A szöveg megsérti a keresztények emberi méltóságát, megalázó számukra...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Múlidézó: Szénaverős – falu Erdély történelmi olvasztótégelyében

Balavásár igazi határközség. Nem csak a vízválasztó miatt, hiszen a település fölötti domb választja el a Maros és a Nyáradmentét a Kis-Küküllő vidékétől, hanem azért is, mert a hozzá tartozó falvakban az évszázadok során különböző nemzetiségű és vallású emberek éltek. S ez némiképpen kicsiben akár Erdély képe is lehet. [...] Az erődtemplom alatt áll a háromemeletes egykori szász iskola. Megtudom, hogy a XV. századból származó egyhajós templomát 1870-ben lebontották, és a ma is állót 1873-ban építették fel újjáépítési stílusban. [...] A háború egy csapásra megváltoztatott mindent. 1944. augusztus 23-a után a német polgármestereket románokra kellett cserélni. Mivel a faluban ekkor csak nagyon kevés román élt, a község élére egy pástort neveztek ki. [...] Érdekes helyrajzot fedezek fel a templom falán. A temető – szászos pontossággal elkészített – helyrajza a sírhelyekkel. A Gross házaspár nekiállt, és hosszú időn át megpróbálta az elkopott sírfeliratok alapján beazonosítani a neveket. Ezeket lefotózták, dokumentálták, és elkészítették a helyrajzot is. 164 sírt azonosítottak. Ha az idő eltünteti a köveket is, a templomban álló rajz alapján a nyughelyet meg lehet találni. Ennyi maradt az örökségből. ...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)